

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (26)

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Dossiernummer
2402178

Enligt sändlista

Delgivningskvitto

Beslut om bildande av Vithattsmyrarnas naturreservat i Skellefteå kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Vithattsmyrarna beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Samtidigt upphävs föreskrifterna om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken) i Länsstyrelsen Västerbottens förordnande (24FS 2007:74) om naturreservatet Vithattsmyrarna, Skellefteå kommun, diarienummer. 511-17658-2003.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att Länsstyrelsens beslut (2007-04-04 och 1758–2003) om bildande av naturreservatet Vithattsmyrarna med tillhörande skötselplan (2007-04-04 och 1758–2003) ska upphöra att gälla när beslutet (2025-10-21 och 6107–2025) om bildande av naturreservatet Vithattsmyrarna vunnit laga kraft.

Fakta om naturreservatet

Namn:	Vithattsmyrarna
Dossiernummer:	2402178
NVR-id:	2012978
Kommun:	Skellefteå
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	22 km VNV om Jörn
Naturgeografisk region:	32c, norra Norrlandsbarrskogsområden och bergkullslätter
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Naturvårdsverket
Fastigheter:	Missenträsk S:6, Månghörningen 5:16
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal:	661 hektar
Areal öppen våtmark	429 hektar
Areal skogsmark	216 hektar
-varav produktiv skog	133 hektar
Areal övrig öppen mark	6 hektar
Areal sjöar och vattendrag	10 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar ostörda, mångformiga och för länet representativa myrområden, dess skogsmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglade av naturliga störningar som exempelvis brand, historisk markanvändning i form av hävd eller är påverkade av skogsbruk och dikning eller för området främmande arter ska syftet även kunna nås genom att:

- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets skogar
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Skälen för beslutet

Vithattsmyrarnas naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till naturmiljöerna och friluftslivet.

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets våtmarker som klassats med den högsta skyddsklassningen (mycket högt naturvärde) enligt den nationella våtmarksinventeringen (VMI). Området har mycket höga naturvärden knutna till de stora och mångformiga kärrtyperna, med förekomster av en rad krävande växt- och djurarter som exempelvis: myrsnäppa, dvärgbeckasin, svartsnäppa, stjärtand och myrbräcka, Hydrologin är till stora delar orörd.

Skogen i området är främst dominerad av tallskog och talldominerade barrblandskogar. I områdets norra delar återfinns även mycket gamla tallsumpskogar. De höga naturvärdena är framför allt kopplade till de äldre naturskogar som förekommer på delar av myrholmarna i områdets centrala del samt utspritt som mindre öar här och var i kantzonen mot myren. I delar av skogen, i huvudsak i reservatets ytterkanter, finns påverkan av modernt skogsbruk och i de norra delarna återfinns även diken.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden med sin mångfald och artrikedom, bland annat det mycket rika fågellivet. Detta ger goda möjligheter till att uppleva och nyttja orörd natur genom jakt, fågelskådning och egna naturstudier.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av våtmarkerna och andra värdefulla livsmiljötyper. Sådana områden blir alltmer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Området är präglad av naturliga störningar, som brand, och historisk markanvändning, som slåtter, samt är påverkat av skogsbruk och har hydrologisk och fysiskt påverkade våtmarker och vattenmiljöer. Det går även en kraftledning igenom reservatet. Det återfinns arter i området som kan gynnas av den naturvårdande skötsel som reservatsbeslutet möjliggör. Reservatet skulle även vara en tillgång för friluftslivet, genom att lämpliga skötselåtgärder kan utföras för att underlätta för allmänheten.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer, med där tillhörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva att förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Skäl för att upphäva gällande beslut

Inom reservatet finns naturmiljöer och arter som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas. I reservatsbeslutet för Vithattsmyrarna (2007) möjliggörs skötselåtgärder endast i ett begränsat område. Länsstyrelsen kan idag se att åtgärder som hydrologisk återställning, naturvårdsbränning och variationsskapande skötsel i skog behöver utföras på fler platser inom reservatet för att på så sätt kunna bevara och främja naturvärdena i Vithattsmyrarna naturreservat. Det är inte heller möjligt att bekämpa för området främjande arter om behovet skulle uppstå. Detta skulle också att kunna förbättra och bevara reservatets naturvärden. Främjande arter är något som i framtiden tros kommer att öka, i och med klimatförändringarna. En del av föreskrifterna i reservatet bedöms inte behövas för att uppnå syftet.

Genom att ersätta beslutet (2007) med detta beslut (2025) där syftets förvaltningsinriktning och föreskrifter ger större möjligheter till naturvårdande skötsel av våtmarker, skogar och i övrigt anpassas till reservatets huvudsyfte får området därmed ett mer ändamålsenligt skydd. Det nya beslutet medger olika biologiska och friluftsinriktade skötselåtgärder, vilket ökar möjligheterna att uppnå och tillgodose syftet med reservatet. Det nya beslutet innebär ingen förändring av avgränsningen av reservatet.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro, ledning eller rör,
3. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
4. tippa, dumpa eller anordna upplag,
5. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
6. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
7. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
8. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,
9. skada eller bortföra kulturhistorisk lämning såsom slätterlada, hässjerester, kolbottnar och tjärdalar.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

10. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, koja, vindskydd, torrdass, eldstad, led, spång eller bro,
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd och liknande åtgärder,
5. naturvårdsbränning och där tillhörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator,
6. skötselåtgärder i skog samt återställa naturlig hydrologi genom att röja eller fälla buskar och träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller andra växtdelar; dämna och lägga igen diken; stängsla samt genomföra markstörning eller liknande åtgärder,
7. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd; dämning och igenläggning av diken; slåtter, bete, stängsling eller annan markstörning och liknande åtgärder,
8. inplantering eller utsättning av inhemska växter, djur eller andra organismer för att gynna skyddsvärda arter eller naturmiljöer,
9. borttagande av för området främmande arter,
10. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld,
3. göra åverkan på, bortföra eller på annat sätt förändra kulturhistorisk lämning såsom slätterlada, hässjerester, kolbottnar och tjärdalar,
4. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
5. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
6. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka),

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) drift, underhåll, reparation, ombyggnation och avveckling av ledning och ledningsgata inom ramen för befintlig koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt (bilaga 2), inklusive nödvändiga röjningar och borttagande av riskträd i befintlig ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

- d) åtgärder för anläggande eller breddning av ledning och ledningsgata för transmissionsnätet. Åtgärder kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- e) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av stigar, motionsspår och skoterleder,
- f) uppförande av jakttorn med Länsstyrelsens tillstånd,
- g) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- h) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- i) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Vithattsmyrarnas höga naturvärden blev kända i samband med att ett antal myrar i Norsjö och Skellefteå kommun inventerades under 1982 för att få bättre underlag till ett antal ansökningar om torvtäktstillstånd. I samband med att den rikstäckande våtmarksinventeringen genomfördes i länet under 1980–1990-talet tilldelades området högsta skyddsklass och upptogs som ett av 31 objekt i länsstyrelsens myrskyddsplan. Vid dåvarande Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering avgränsades två områden som nyckelbiotoper inom Vithattsmyrarna. Länsstyrelsen har under beredningen av ärendet besökt området vid flera tillfällen för att samla in underlag om områdets naturvårdsvärden.

Naturvårdsverket tillstrykte under hösten 2003 att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörda markägare med syfte att bilda naturreservat i området. Efter förhandlingar med de tidigare

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

markägarna har marken förvärvat av staten och 2007 bildades reservatet för första gången.

2015 rekommenderade Länsstyrelsen att Vithattsmyrarna ska tas upp som ett Natura 2000-område, på grund av sina mycket höga naturvärden.

Naturreseptatet Vithattsmyrarna är i väntan på att bli ett Natura 2000-område, då dess naturvärden anses vara mycket höga och uppfylla de krav som angetts för just den typen av skydd.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** avstår från att yttra sig i ärendet.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** är positiv till inrättningen av naturreseptatet. Särskilda synpunkter har lämnats kopplat till den föreslagna skötselåtgärden naturvårdsbränning. VOF betonar vikten att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid planerade åtgärder samt att naturvårdsbränning inte genomförs under häckningsperioden.

Länsstyrelsens kommentar: Vid genomförande av olika skötsel. Och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför en naturvårdsbränning genomför därför en mycket noggrann planering i fält, ofta under flera säsonger. Förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behövas tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av bränning tas det med i planeringen. Exempelvis genom val av tidpunkt eller justering av

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

gränderna för bränningsområdet så att arten/arterna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras.

- **Sametinget** har ingen erinran, men framför att naturreservatet inte får hindra smisk markanvändning i området. Sametinget noterar att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel och där tillhörande framförande av motordrivet fordon är undantaget från föreskrifterna (undantag b), i enighet med renskötsellagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594). Länsstyrelsen bedömer således att naturreservatet inte begränsar samisk markanvändning. Samråd ska genomföras med berörda samebyar inför åtgärder som kan komma att påtagligt påverka renskötseln.

- **Skogsstyrelsen** finner det aktuella förslaget lämpligt för reservatet och har således ingen erinran.
- **Sámiid Riikkasearvi (Svenska samernas riksförbund/SRR)** belyser vikten att reservatsbeslutet inte får orsaka olägenhet för renskötseln samt att Länsstyrelsen beaktar eventuella synpunkter från berörda samebyar framför. SSR är av uppfattningen att naturreservatet bidrar till att bevara naturmiljön och skyddar marker mot skogsbruk och annan exploatering, vilket gynnar betesområdena för renen och renskötseln.

Länsstyrelsens kommentar: I planeringen av genomförandet av skötselåtgärder med påverkan på renskötseln ingår alltid samråd med samebyn. Både Länsstyrelsen och berörda samebyar kan ta initiativ till samråd om skötsel av naturreservatet.

- **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)** meddelar att det finns en luftledning som går genom naturreservatet och att det även fortsättningsvis ska underhållas. MSB påpekar även att det är viktigt att skötselåtgärder inte påverkar ledningar eller underhåll av ledning och ledningsgator. MSB hänvisar även till att utformningen av reservatsföreskrifterna och skötselplanen ska

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

ske i samråd med Svenska kraftnät.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar uppfattningen att elförsörjning är viktig och en betydelsefull del av det civila försvaret. Svenska kraftnät har remitterats förslaget till beslut och skötselplan, därmed har samråd skett.

- **Svenska kraftnät (SVK)** anser det vara angeläget att den befintliga 400 kV-ledningen som går igenom reservatet kan förvaltas, repareras och underhållas, inklusive ombyggnation enligt de krav och riktlinjer som gäller för elnätsverksamheten. Ledningen med tillhörande ledningsgata är sedan 2024 utpekad som riksintresse för totalförsvarets civila del (TfC 0004-0024) enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken (1998:808) av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). SVK önskar att det ska framgå av föreskrifterna att de inte ska behöva tåla åtgärder under punkt B som kan äventyra deras anläggnings driftsäkerhet eller elsäkerhet. Dessutom önskar de att åtgärder under punkt B inte får genomföras i närheten av SVK:s kraftledning utan att samråd ska ha skett med dem.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen delar uppfattningen att landets elförsörjning är viktigt och en betydelsefull del av det civila försvaret. Det finns därför ett undantag för drift, underhåll med mera, av de befintliga ledningarna samt ledningsgata och sidoområden (undantag c). För nya ledningar och flytt av ledningar utanför befintlig ledningsgata krävs Länsstyrelsens tillstånd (undantag d). I Vithattsmyrarnas naturreservat finns värdefulla livsmiljötyper samt arter med högt bevarandevärde som är känsliga för förändringar i livsmiljön. Länsstyrelsen anser därför att det inte lämpligt med generella undantag från föreskrifter när till exempel lokalisering inte är känt i förväg. Se också kapitlet ”Förenligt med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken)”. Inför skötselåtgärder gör Länsstyrelsen fördjupade inventeringar, samråd och mer detaljerade planeringar. Stora hänsyn tas bland annat till ledningar och vägar så dessa inte skadas.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Översiktlig beskrivning av reservatet

Vithattsmyrarna ligger ca 22 km västnordväst om Jörn i Skellefteå kommun. Reservatet upptas till största delen av de vidsträckta och mångformiga myrarna Stormyran, Hästhöänget och Jämmerdalen. Tillsammans utgör myrarna ett storslaget och mångformigt myrkomplex i ett mosaikartat dödisområde med riklig förekomst av fastmarksholmar. Området är kopplat till mycket höga naturvärden knutna till de stora och mångformiga kärrtyperna, med en rad krävande väx- och djurarter. Vid sidan av de höga våtmarksvärdena finns även mindre områden med skyddsvärd naturskog. Reservatet är också en viktig knutpunkt för fågellivet, där flera arter av vadare och andfåglar använder reservatet till rastlokal och häckningsområde. Det finns även ett betydande antal av rovfåglar och ugglor som besöker området regelbundet. Det finns även kulturhistoriska rester av slätter finns inom reservatet.

Naturresevatet besöks framför allt av både fågelskådare och botanister. Berget Vithatten, som ligger utanför reservatet, är ett populärt utflyktsmål bland boende i omgivningen. En skoterled går igenom den västra delen av reservatet.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Vithattsmyrarna ingår i Myrskyddsplanen för Sverige som ett av länets mest skyddsvärda myrområden. Området har mycket höga naturvärden knutna till de stora och mångformiga kärrtyperna, med förekomster av en rad krävande växt- och djurarter. Vid sidan om de höga våtmarksvärdena finns även mindre områden med skyddsvärd naturskog inom reservatsområdet. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Naturreservatet är också präglat av naturliga störningar som brand och området är till vissa delar även präglat av historisk markanvändning i form av hävd. Detta har idag upphört eller är till stora delar satt ur spel. Området är också påverkat av äldre tiders skogsbruk och dikningar. På grund av detta har ekosystemets funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte i delar av reservatet. Ett bevarande och en utveckling av de värden reservatet är satt att bevara förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och långt sikt. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också att skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurlivet.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att olika typer av exploatering av områdets våtmarker, skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarandet av områdets naturvärden. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Vithattsmyrarna som har ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och får det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehålla och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motiv till att upphäva gällande beslut

Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva det gällande reservatsbeslutet med tillhörande skötselplan som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Det främsta motivet för att upphäva reservatsbeslutet från 2007 och i stället ersätta det med beslutet (2025) är för att det i Vithattsmyrarna återfinns naturmiljöer som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras, vårdas och återskapas. Syfte, förvaltningsinriktning och föreskrifter tillåter inte dessa typer av skötselåtgärder, och har därmed förtydligats. Syftet,

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

förvaltningsinriktningen och föreskrifterna i beslutet från 2007 tillåter inte dessa typer av skötselåtgärder, och har därmed förtydligats. Beslutet (2007) medger inte heller bekämpning av för området främmande arter, vilket är något som kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna.

Möjliggörande av skötselåtgärder

I Vithattsmyrarna finns det diken och rester från en väg som påverkat myrarna och skogarnas hydrologi på ett negativt sätt. Dessa behöver restaureras för att återställa de förlorade naturvärdena, något som det beslutet (2007) inte medger. Delar av det öppna myrkomplexet håller även på att växa igen av träd och buskar. För att förhindra denna igenväxt krävs skötselåtgärder, som exempelvis röjningsarbete. Delar av reservatets skogar är brandpräglade och hyser naturvärden som är kopplade till brandhistorik. För att bibehålla och öka dessa värden behöver naturvårdsbränningar och andra brandefterliknande åtgärder genomföras. Även för området främmande arter, vilka kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna, kan behövas bekämpas inom reservatet. I reservatet återfinns kulturlämningar i form av gamla slätterlador och hässjerester. Dessa kräver skötselåtgärder för att kunna bevaras och bli mer tillgängliga för friluftslivet.

Av ovan nämnda skäl har Länsstyrelsen i reservatsbeslutet (2025) kompletterat B-föreskrifterna om förpliktelse att tåla intrång, enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, för att möjliggöra denna naturvårdande skötsel samt för att bekämpa främmande arter. Det tillåter även skötselåtgärder för de kulturlämningar som finns i området.

Lättnader från föreskrifter

Beslutet (2025) innebär också lättnader från vissa föreskrifter som bedöms gå längre än vad som krävs för att reservatets syfte ska uppnås.

För möjligheten att utöva säker jakt är sikt- och skjutgator viktiga och de behöver oftast underhållsröjas för att behålla sin funktion. Där sikt- och skjutgator redan är etablerade bedöms ett upprätthållande av dessa genom röjning eller kvistning av sly inte skada naturmiljön annat än marginellt och påverkar därför inte det huvudsakliga syftet med reservatet.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Även jaktorn har betydelse för säker jakt. Ett jaktorn tar upp en begränsad yta och de skador som detta åstadkommer är försumbar varför det inte heller bedöms skada syftet med reservatet. Ett undantag för att sätta upp jaktorn med tillståndskrav ger Länsstyrelsen möjlighet att påverka placeringen och utformningen så att tornet inte förstör landskapsbilden.

För att inte hindra viktig infrastruktur av samhällsviktigt intresse ges möjlighet till underhåll och skötsel av befintlig ledning och ledningsgata. I anslutning till dessa anläggningar är naturvärdena låga varför påverkan på reservatets syfte blir marginell. Då kraftledningen som går igenom reservatet ingår i transmissionsnätet är det ett riksintresse för totalförsvarets civila anläggningar (3 kap. 9 § miljöbalken) och ett välfungerande kraftnät är av stor vikt. För att underlätta för utbyggnad eller utökning av den befintliga ledningen samt ledningsgatan anses ett undantag med tillståndsplikt lämpligt. Att ha tillståndsplikt, i stället för ett generellt undantag, anses vara nödvändigt då det ger möjlighet till att åtgärderna styrs mot den lämpligaste utformningen för att inte ska påverka syftet med reservatet.

För att inte hindra den renskötselrätt som tillkommer den samiska befolkningen enligt lag ges möjlighet till renskötsel genom ett undantag från föreskrifterna. De flesta åtgärder som omfattas av renskötselrätten bedöms vara förenliga med reservatets syfte. För uppförande av anläggningar krävs samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Vilket ger möjlighet att styra utformningen och placeringen så att påverkan på reservatet och dess syfte blir försumbar.

Det ges också möjlighet till dokumentation och undersökning av områdets växt- och djurarter samt mark- och vattenförhållanden.

Sammanfattande bedömning

Beslutet från 2007 ersätts av beslutet (2025) som innebär ett mer ändamålsenligt skydd för de värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter som ska bevaras och vårdas i naturreservatet. De mer påverkade delarna i reservatet ska kunna återställas för att reservatets värden ska bevaras och utvecklas. Genom tillägg till syftets förvaltningsinriktning och B-föreskrifter för att möjliggöra nödvändig naturvårdande skötsel möjliggörs detta. B-föreskrifterna möjliggör

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

också skötselåtgärder nödvändiga för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och att uppföra samt underhålla anläggningar för friluftslivet, vilket går i linje med syftet med områdesskyddet. Beslutet (2025) innebär också bättre förutsättningar för säker jakt, minskade hinder för viktig infrastruktur samt förtydliganden gällande rennäringens rättigheter. Beslutet (2025) skapar även bättre förutsättningar för allmänhetens friluftsliv genom lättnader i enskilda föreskrifter som inte motverkar syftet med skyddet och därför sammantaget gör att reservatets föreskrifter inte går längre än vad som krävs för att uppnå dess syfte.

Formuleringar i syfte, skäl och i vissa föreskrifter, samt de beskrivande texterna i beslutet har också justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget av dessa anledningar att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva det reservatsbeslutet (2007) med tillhörande skötselplan enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. I detta fall upphävs det gällande reservatet för att förstärkt skydd. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att detta beslut (2025) inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Vithattsmyrarna har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Vithattsmyrarna är en av länets 31 värdefulla myrar som ingår i Myrskyddsplanen för Sverige som prioriterats för

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

skyddsåtgärder¹. I länets våtmarksinventering har Vithattsmyrarna fått högsta naturvärdesklass (klass 1, AC23J7G02)².

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd³.
- Inom Vithattsmyrarna förekommer naturliga successioner efter brand och reservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för naturvårdsbränning⁴.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är den skyddsform som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Naturreservatet Vithattsmyrarna bidrar till att uppnå miljökvalitetsmålet *Myllrande våtmarker* genom att cirka 430 hektar våtmarker ges ett långsiktigt skydd. Reservatet stärker även möjligheterna att nå miljömålet *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv* genom att produktiv skogsmark samt att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd. Det nationella friluftsmålet *Tillgänglig natur för friluftsliv* genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och utvecklas.

¹ Naturvårdsverket. 2007. *Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Norrland*. Rapport 5669, samt revideringar 2016.

² Länsstyrelsen i Västerbottens län. 2008. *Strategi för skydd och restaurering av våtmarker i Västerbottens län*.

³ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 1993. *Våtmarker i Västerbottens län*. Meddelande 1:1993.

⁴ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten. 2012. *Strategi för skötsel av brandpräglad skog i skyddade områden i Västerbottens län*. Meddelande 16:2012.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare och boplatser för djur och fåglar.

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet *Levande skogar*.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Huvuddelen av reservatet ligger inom området Västra Åliden – Missenträsk (Vithattsmyrarna), ett område som är av riksintresse för naturvården⁵ enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Reservatet korsas även av en

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

renflyttningsled för Mausjaure sameby som är av riksintresse för rennärningen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken.

Reservatet korsas av en ledningsgata som är av riksintresse enligt 3 kap. 9 § miljöbalken⁵. Ett välfungerande elnät är viktigt. Det finns därför ett undantag för underhåll och skötsel av ledningarna och ledningsgatan, undantag c, samt ett undantag med tillståndsplikt, undantag d. Vid eventuella skötselåtgärder i närområdet ska gällande elsäkerhetsföreskrifter beaktas. Skötselåtgärder som försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset transmissionsnätet ska undvikas.

Länsstyrelsen bedömer att dessa riksintressen är förenliga med syftet för naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer inte att reservatet påverkar dessa riksintressen negativt eller att riksintresset är motstående inom reservatets avgränsning.

Skellefteå kommuns översiktsplan pekar ut Vithattsmyrarna som ett område med höga naturvärden. Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med syftet för naturreservatet.

Naturreservatet berörs inte av några gällande undersökningstillstånd eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken) eller energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken).

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen därför att detta beslut (2025) om bildande av naturreservatet Vithattsmyrarna är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Beslut om områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004-0024). Beslutat 2024-10-25, ärendenummer MSB 2024-13852.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken

I enighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107–2025

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars – 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt,
- Det är förbjudet att använda blyhagel vid jakt på våtmarker och över grunda delar av öppet vatten enligt 14b § förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Karin Edlund, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på

<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

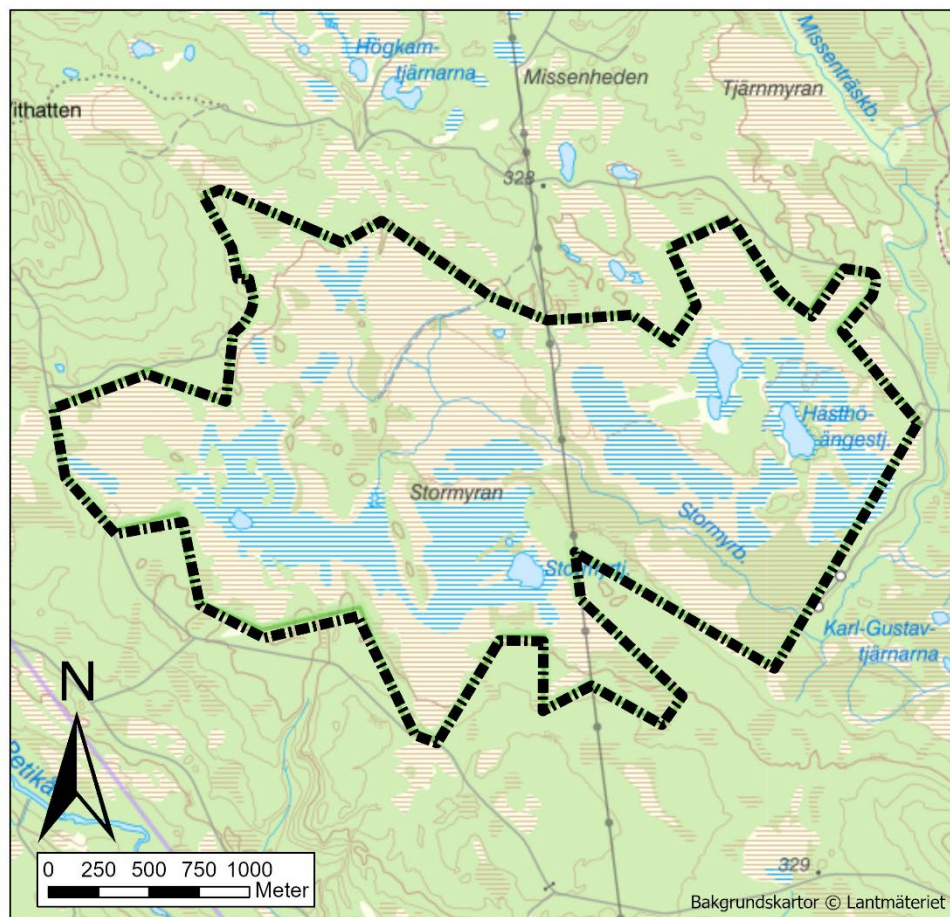
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslutskartor för föreskrifter med bilagor
3. Skötselplan inklusive bilagor
4. Överklagandehänvisning regeringen

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Bilaga 1

Naturresevat

Vithattsmyrarna

Skellefteå kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut med diarienummer 6107-2025

Reservatsgräns

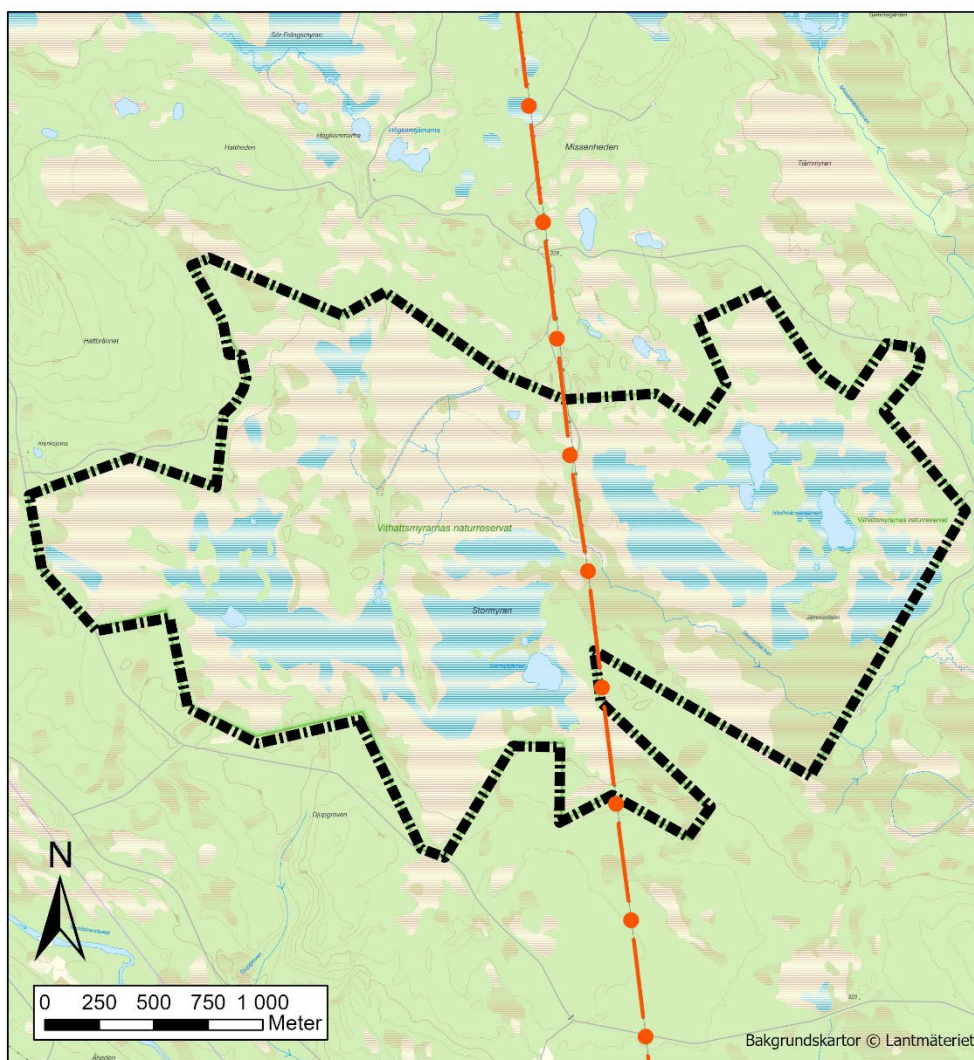

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutscharta för naturresevatet Vithattsmyrarna i Skellefteå kommun.

Bilaga 2

Bilaga 2. Karta med befintlig ledningsgata i Vithattmyrarnas naturreservat, Skellefteå kommun. Dnr 6107-2025.

 Kraftledningsgata
 Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslutskarta med befintlig ledning och ledningsgata kopplat till undantaget c) i naturreservatet Vithattsmyrarna, Skellefteå kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (20)

Datum

2025-12-17

Diarienummer

6107-2025

Skötselplan för Vithattsmyrarnas naturreservat i Skellefteå kommun

Foto: Jonas Grahn, Länsstyrelsen Västerbotten

1 Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer i form av områdets till stora delar ostörda, mångformiga och för länet representativa myrområden, dess skogsmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglade av naturliga störningar som exempelvis brand, historisk markanvändning i form av hävd eller är påverkade av skogsbruk och dikning eller för området främmande arter ska syftet även kunna nås genom att:

- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog
- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets skogar
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

2 Fakta om naturreservatet

Namn:	Vithattsmyrarna
Dossiernummer:	2402178

Datum
2025-12-17Diarienummer
6107-2025

Namn:	Vithattsmyrarna
NVR-id:	2012978
Kommun:	Skellefteå
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	22 km VNV om Jörn
Naturgeografisk region:	32c, norra Norrlandsbarrskogsområden och bergkullslätter
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Naturvårdsverket
Fastigheter:	Missenträsk S:6, Månghörningen 5:16
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal:	662 hektar
Areal öppen våtmark:	429 hektar
Areal skogsmark:	216 hektar
-varav produktiv skog:	133 hektar
Areal övrig öppen mark:	6 hektar
Areal sjöar och vattendrag:	10 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

3 Naturtypsindelning

3.1 Naturtypsindelning

Följande naturtyper och arter förekommer i naturreservatet.

Naturtyp enligt NNK	Kod	Areal (ha)
Aapamyrar	7310	267
-varav skogsbevuxenmyr	9740	106
-varav källor och källkärr	7160	4
-varav öppna mossor och kärr	7140	118
-varav myrsjöar	3160	10
-obestämd öppet rikkärr	7820	6

Datum
2025-12-17Diarienummer
6107-2025

Naturtyp enligt NNK	Kod	Areal (ha)
Lövsumpskog	9080	86
Obestämd skogsbevuxen myr	9842	3
Taiga	9010	101
Osäker taiga	9810	1
Icke-natura skog	9900	26
Öppen icke-natura-naturtyp	6960	6
Obestämd naturlig högröts- /nordliga översvämnings-/alluvial äng	6830	6

Tabell med naturreservatets Natura-naturtyper enligt Natura-naturtypskartan (NNK), kartering enligt Naturvårdsverket.

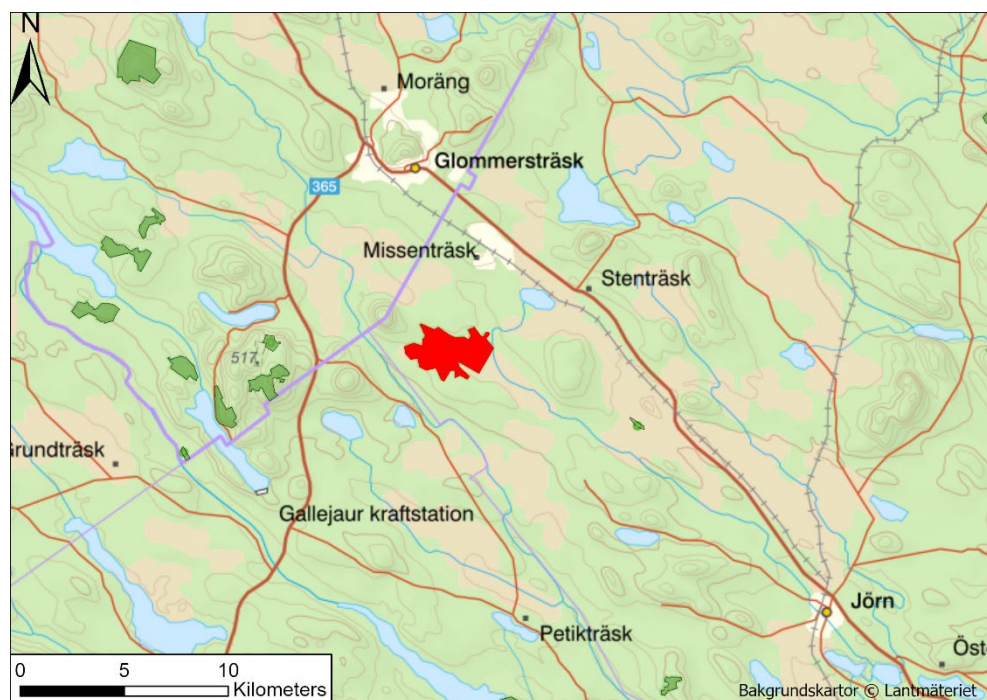
4 Beskrivning av naturreservatet

4.1 Läge och landskap

Vithattsmyrarna ligger cirka 22 km västnordväst om Jörn i Skellefteå kommun. Området är mycket flackt och ligger cirka 320 m ö h. Reservatet upptas till största delen av de vidsträckta och mångformiga myrarna Stormyran, Hästhöängen och Jämmerdalen. Tillsammans utgör myrarna ett storslaget och mångformigt myrkomplex i en mosaik artat dödisområde med riklig förekomst av fastmarksholmar. Stormyrbäcken har sitt källflöde i myrområdets blöta flarkgölar och avvattnar området åt öster. Stormyrbäcken har sitt källflöde i myrområdets blöta flarkgökar och avvattnar området åt öster. Ett flertal mindre myrtyrjärnar med permanent vattenspel finns inom området, av vilka Hästhöängestyjärnarna i öster och i Stormyrtjärnen i områdets centrala del utgör det största området.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Naturreservatet Vithattsmyrarna (röd markering) ligger ca 22 km VNV om Jörn, På kartan syns också närliggande naturreservat (grön markering).

4.2 Geologi

Berggrunden utgörs av tidigorogena intrusivbergarter av tonalistisk till granodioritisk sammansättning. Alldeles nordväst om reservatsgränsen börjar ett större område med sura till intermediära vulkaniska bergarter tillhörande Skelleftegruppen, vilka delvis är omvandlade. Ett litet stycke mer mot väster utanför reservatet uppträder ett nordgående stråk med tidigorogena basiska vulkaniska bergarter. Vitthatten, som liksom några andra berg runt Glommersträsk har en ovanlig dubbeltopp, består av sådan berggrund. Från södra gränsen på reservatet löper en stor isälvsränna söderut. Den har bildats av smältvatten från den avsmältande inlandsisen, som eroderat i underlaget. En grusås sträcker sig i from av flera myrholmar genom västra delen av området. Inom reservatet finns leriga sediment medan kantzoner och omgivning helt domineras av morän.

4.3 Våtmarker

Myrarna i reservatet har en mycket mångfacetterad hydrotopografisk struktur med många välutvecklade myrelement. De vanligaste myrtyperna är strängblandsmyr och strängflarkkärr, de senare med välutvecklade flarkgölar. Vidare förekommer topogena kärr, bäckmader, sumpskogar och några tjärnar. Området är ovanligt mångformigt vad

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

det gäller blöthet, näringsförhållanden, gölar, drag och bäcksystem. De vidsträckta strängflarkkärren utgör myrens mest utmärkande drag. Stora lösbottenflarkar dominerar strängflarkkärren i väster och öster. I lösbottnarna förekommer bland annat dystarr, vattenklöver och kallgräs. På strängarna dominerar vanligen tuvsäv eller trådstarr. De stora flarkkärrrens strängar är ofta låga med väl avsatta. Vegetationen på de stora strängflarkkärren är mestadels fattig med cirka 0,8 m höga, tallbevuxna ristuvesträngar. De största flakgölarna är upp till 4 ha stora, i dem finns en mosaik av mjukmatteöar, slingrande gungfly och vegetationsfria vattenspeglar. Centrala Stormyrarna har huvudsakligen intermediär vegetation och uppvisar en mycket vacker, storskalig struktur med öppna diffust strängande och tydligt sluttande kärr som strålar solfjäderformat ner mot Stormyrbäcken i söder. I myrens bottenskikt förekommer mer krävande mossarter som trubb- och knoppvitmossa, trekantig svartmossa och myruddmossa. Fältskiktet domineras av trådstarr och flaskstarr, med inslag av örter slätterblomma och kärrdunört. Intill Stormyrbäcken, i det område som kallas Jämmerdalen, uppträder en välutvecklad ö-blandmyr av rikkärrstyp med regelbundet utspridd runda, trädbevuxna mossöar. Bottenskitet domineras av mossarter som gyllenmossa, guldspärrmossa och mässningsmossa. I utkanten av detta område finns en förekomst av den sällsynta myrbräckan.

4.4 Skog

Skogen inom området utgörs huvudsakligen av tallskogar och talldominerade barrblandskogar. I områdets norra kant finns även områden med tallsumpskog. I reservatets sydöstra del är skogarna till största delen grandominerande, ofta med stort inslag av glasbjörk. Merparten av reservatets skogar är tydligt påverkade av modernt skogsbruk, men områden med äldre naturskogsartade skogar förekommer på flera av myrholmar i områdets centrala del samt utspritt som mindre öar här och var i kantzonen mot myren. I områdets nordvästra hörn finns ett mindre område med mycket gammal tallsumpskog. Centralt i den norra delen av reservatet finns en åsrygg med skiktad gammal tallnaturskog med inslag av riktigt gamla tallöverståndare.

4.5 Sjöar och vattendrag

Vithattsmyrarna har ett flertal mindre myrtjärnar. De två största är Stormyrtjärnen, som återfinns i de centrala delarna av reservatet, och

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Hästhöängestjärnen i de östra delarna. Stormyrbäcken är den största bäcken som rinner genom reservatet och avvattnar området åt öster till Grundträskån. Bäckens har sitt källflöde i myrområdets blöta flarkgölar.

4.6 Naturvårdsarter

Fågellivet på myren är mycket rikt och uppvisar en ovanligt hög täthet av vadare och andfåglar. Under den tidiga våren och på hösten, då myren är täckt av ett grunt vatten, nyttjas Stormyran som en rastlokal av dessa fåglar. Nio andfågelsarter och 14 vadarfågelsarter har påträffats häckande i området. Särskilt anmärkningsvärt är förekomsten av normalt mer västliga arter, som dvärgbeckasin, myrsnäppa och smalnäbbad simsnäppa. Den stora tillgången på häckande och rastande våtmarksfåglar leder även till att området har en god stam av rovfåglar och ugglor. Följande notering av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori anges inom parentes): rosenticka (NT), rynkskinn (VU), sumpåkerskivling, violmussling (NT), guldspärrmossa, gyllenmossa, myrduddmossa, mässingsmossa, trekantig svansmossa, myrbräcka (NT), blå kärrhök (VU), brushans (VU), dalripa, dvärgbeckasin, duvhök (NT), fiskgjuse, gökyta, hökuggla, jorduggla (NT), järpe (NT), lavskrika, lärkfalk, myrsnäppa, orre, salskrake (NT), sidensvans, slaguggla (NT), smalnäbbad simsnäppa, småspov, stenfalk (NT), storspov (EN), stjärtand (VU), svartsnäppa (NT), sångsvan, sädgås (VU), tjäder, tornfalk, trana, tretåig hackspett (NT), fjällvråk (NT) och kungsörn (NT) häckar i omgivningen och födosöker regelbundet inom reservatet.

4.7 Kulturhistoria och markanvändning

Kulturhistoriska värden och lämningar

Det finns inga registrerade fornlämningar eller kulturlämningar inom reservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök¹.

I stort sett hela de öppna myrarna inom reservatet har nyttjats för slåtter av Rörträsk och Missenträsk byar under en lång tidsperiod, åtminstone från slutet av 1700-talet fram till mitten av 1900-talet. Ett stort antal glesa, knuttimrade myrlador finns inom reservatet, varav flertalet är i mycket dåligt bevarandeskicket. Många av dem har helt rasat ihop och börjat sjunka ner i myrmarken. Förutom ladorna finns

¹ Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

även slåtterspår i form av gamla hässjerester. På många andra myrar i omgivningen har förutsättningarna för slätter förbättrats genom att man anlagt sildikessystem eller dikat ur myrarna. Vithattsmyrarna verkar dock enbart ha nyttjats för slätter utifrån sina naturgivna förutsättningar. Namn som Hästhöänget syftar troligen på att området gett bra höskördar, medan namn som Jämmerdalen troligen kommer av att området antingen gav dåliga skördar eller att det var ett osedvanligt tungarbetat myrområde. I de delar av reservatets skogar som undgått moderna avverkningsmetoder finns spår av äldre tiders skogsbruk i form av gamla stämplingsbläckor, lumpade stockdelar och stubbar med spår av manuella avverkningsmetoder. Rester från en gammal kolningsanläggning finns söder om Hästhöängestjärnarna. Enligt uppgift från ortsbor i Missenträsk ska det även finnas rester av en gammal tjärdal, söder om Stormyrbäcken. Ytterligare spår av kolbottnar, tjärdalar samt spår av gamla bosättningar i form av samiska härdar finns i närområdet precis utanför reservatet. Härdarna visar på att området nyttjats som renbetesland under lång tid.

Litteraturhistoria

Författaren Sara Lidman (1923 – 2004) är född och uppvuxen i byn Missenträsk, omedelbart norr om Vithattsmyrarna. Merparten av hennes böcker utspelar sig under 1800- och tidigt 1900-tal i hennes hembygds marker. Ortsnamnen i hennes böcker har ofta ändrats, exempelvis kallas berget Vithatten för Vättberget, Vithattsmyrarna kallas Vättbergsmyrarna och byn Missenträsk kallas Ecksträsk. För den som är välbevandrad i områdets geografi är det dock lätt att uttyda vilka av verklighetens topografiska element som tjänat som inspiration för den litterära naturmiljön. Av särskilt intresse för kunskapen om det historiska nyttjandet av områdets våtmarker är de bägge romanerna Hjortronlandet (1955) och Regnspiran (1958) vilka bägge innehåller detaljerade beskrivningar av dåtidens livsviktiga myrslätter. I romanen Regnspiran spelar Vättberget och Vättbergsmyrarna en central roll i handlingen. Även i Sara Lidmans största litterära verk, Jernbane-eposet (1977–1999), utspelar sig stora delar av handlingen i det litterära Missenträsk och dess omgivning. Vid sidan om Lidmans rent skönlitterära verk finns även bröderna Göran & Hans Marklunds bok Vithatten – Berget på myren (1994) – ett verk om människor, natur och kulturhistoria i omgivningarna kring berget Vithatten. Renskötsel

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Naturreservatet ligger inom Mausjaure samebys höst- och vinterbetesland. Reservatet korsas även av en flyttningsled. Mausjaure sameby är en skogssameby.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

4.8 Friluftsliv

Reservatsområdet nyttjas idag i rätt begränsad omfattning för rörligt friluftsliv. Området är dock välkänt bland både ornitologer och botanister i och utanför länet, och därför attraktivt för dessa grupper och den naturintresserade allmänheten i övrigt. Berget Vithatten, som ligger helt utanför reservatet, är ett populärt utflyktsmål. En skoterled tangerar reservatets västra gräns, men fungerar huvudsakligen som transportsträcka till andra utflyktsmål.

5 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i fem skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt den skötsel som ska genomföras inom respektive naturtyp (bilaga 1). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamma när dessa bevarandemål är uppnådda.

Igenom reservatet sträcker sig en kraftledning som är del av transmissionsnätet för el, ett utpekat riksintresse för totalförsvarets civila del (3 kap. 9 § miljöbalken). Vid eventuella skötselåtgärder i närområdet ska gällande elsäkerhetsföreskrifter beaktas. Skötselåtgärder som försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresset transmissionsnätet ska undvikas.

5.1 Skötselområde 1: Våtmarker (497 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet består av ett stort, utvecklat och mångformigt myrkomplex med välutvecklade myrelement. Strängflarkärren är det mest dominerande draget i myrarna. Stora lösbottenflarkar dominerar strängflarkärren i väster och öster. Centrala Stormyran har i huvudsak intermediär vegetation. I Jämmerdalen, de område som är närmast belägen Stormyran, uppträder en välutvecklad ö-blandmyr av rikkärrstyp med regelbundet utspridda runda, trädbevuxna mosseöar. En mindre skogsbilväg har gått in strax norr om Stormyran och på båda sidorna av vägen fanns det tidigare diken som restaurerades till våtmarker 2019. Om behov finns kan kompletterande restaureringsåtgärder utföras i denna del. I slutet av den gamla vägen återfinns även en urgrävning i en moränrygg som också kan behöva restaureras för att hydrologin/vattenföringen ska återfå sin ursprungliga balans. Även i några mindre, i huvudsak perifera delar av skötselområdet samt i de nordvästra delarna av sumpskogen, finns påverkan av diken. Viss igenväxt av mindre träd har skett i vissa delar av myrområdet. Skötselområdet är tidigare påverkat av hävd i form av slätter.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer. Vedartad igenväxningsvegetation ska förekomma i en begränsad omfattning.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst 560 ha.

Skötselåtgärder

Hydrologisk återställning

Där diken, väg eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Åtgärder för att motverka igenväxt

Sköteselområdet ska kunna hållas öppet genom röjning av träd och buskar. Slåtter ska också vara en möjlig skötselåtgärd. Behovet av slåtter ska avvägas utifrån resurser och behovet av hävd i andra liknande områden.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Fri utveckling

Sköteselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

5.2 Sköteselområde 2: Skog (131 hektar)

Beskrivning

Sköteselområdet utgörs av all skog i reservatet och består av tall-, gran- och barrblandskogar på torr till blöt mark. Skogen återfinns i kantzonerna till myren samt på myrholmar. Ungefär en femtedel av sköteselområdet utgörs redan av olikåldriga bestånd med gott om död ved och gamla träd. Dessa områden ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer. I övriga områden är bestånden påverkade av modernt skogsbruk, vilket lett till en genomgående likåldrighet och jämn skiktning. I dessa områden är det lämpligt att utföra naturvårdsbränningar eller brandefterliknande skötselåtgärder för att

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

tillföra naturvärden som brandljud, öka mängden död ved, föryngring av skogen och förhindring av graninväxning. Utöver detta återfinns det diken i sumpskogen, vilket påverkar hydrologin i skogen. Genom hydrologisk återställning är det möjligt att återskapa vattenflödet i marken. Det ska också vara möjligt att kunna bekämpa för området främmande arter i hela skötselområdet.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- I de delar som är påverkade av brand ska skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Där så är lämpligt ska vägar och ledningsgator inom reservatet vara rika på strukturer och livsmiljöer som gynnar pollinerande insekter och andra arter som trivs i dessa miljöer.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen naturskog uppgår till 131 ha.

Skötselåtgärder

Bränning

Skötselområdet bör naturvårdsbrännas i de delar av skogen som är brandpräglade och där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur ned de

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd av död ved och skapa brandstrukturer som brandljud i skogen. Skötselåtgärden kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning. Naturvårdsbränning ska inte genomföras i närheten av ledningsgata för transmissionsnätet.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandeafterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd; ringbarka eller på annat sätt skada träd; tillföra död ved eller genomföra markstörning. Brandeafterliknande åtgärder ska inte genomföras så att det hotar att skada ledning och ledningsgatan för transmissionsnätet.

Lövgynnande och variationsskapande åtgärder

I de skogar där igenväxning eller förtätning av trädskiktet kan påverka områdets naturvärden negativt eller där konkurrensen från barrträd ökar på bekostnad av äldre lövträd kan exempelvis fällning eller ringbarkning av barrträd genomföras för att minska konkurrensen och gynna lövträd.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Fri utveckling

I de delar av skogen där det redan finns höga naturvärden och dessa gynnas av skötselåtgärder ska skogen utvecklas fritt genom naturliga processer.

5.3 Skötselområde 4: Sjöar och vattendrag (9.7 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar reservatets bäckar och sjöar och dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Området består av en rad dystrofa myrktjärnar som ligger utspridda i reservatet, där Stormmyrtjärnen och Håsthöängstjärnen är de största, samt den största bäcken, Stormmyrbäcken. Huvuddelen av vattenmiljöerna är relativt opåverkade.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvalitén ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen sjöar och vattendrag ska vara cirka 9,7 ha.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Skötselåtgärder

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flottningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

6 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

Beskrivning

Naturreservatet Vithattsmyrarna har betydelse för friluftsliv genom möjligheterna för jakt, fågelskådning och egna naturstudier. Tillgängligheten till reservatet är relativt god med ett flertal skogsbilvägar i anslutning och en skoterled som tangerar reservatets västra gräns. I nära anslutning till reservatet finns Vitberget, vilket är ett populärt utflyktsmål.

För att främja Vithattarna som utflyktsmål är det möjligt att anlägga en mindre parkeringsplats där den skogsbilväg som leder till Vithattstorpet tangerar reservatets sydgräns (bilaga 2).

Parkeringsplatsen kan användas som en entré till reservatet. Det är även möjligt att anlägga en spångad vandringsstig in i reservatet. Längst stigen är det möjligt att placera an av de befintliga slätterladorna. Det ska finnas möjlighet att anlägga en utkiksplattform för fågelskådning. I

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

närheten av denna plattform är det även möjligt att anlägga en rastplats (bilaga 2).

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Reservatets intressanta naturmiljöer och arter ska kunna besökas utan att skada dem.
- Områdets entré och friluftslivsanordningar som anläggs ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

- Informationsskyltar, utformade i enighet med Naturvårdsverkets anvisningar, sätts upp i anslutning till reservatet utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar
- En bedömning görs om behov finns av uppförande och förvaltning av anläggningar såsom leder, parkeringsplatser, grillplatser, vindskydd och stugor.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, t.ex. genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av stigar och spänger.
- Det finns möjlighet till att rusta upp en av slätterladorna som återfinns i området samt placera ut en informationsskylt. Om det är nödvändigt ur besökstekniska skäl kan slätterladan flyttas till en plats in nära anslutning till den till tänkta naturstigen och/eller rastplatsen.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

- Det ska finnas möjlighet till att uppföra en tydlig entré till reservatet.
- Det ska finnas möjlighet till att uppföra en mindre parkeringsplats i anslutning till de södra delarna av reservatet.
- Det ska finnas möjlighet till att uppföra ett fågeltorn alternativt en utkiksplattform med goda utblicksmöjligheter över omgivande myrlandskap.
- Det ska finnas möjlighet till att uppföra en uppmarkerad stig mellan reservatsentrén och fågeltornet/rastplatsen.
- Det ska finnas möjlighet till att uppföra en rastplats med eldplats och bänkar i anslutning till fågeltornet/utkiksplattformen. Det ska finnas kontinuerlig tillgång på ved vid rastplatsen.

7 Övriga anordningar

Det finns en kraftledning som går igenom reservatet. En extern aktör ansvarar för ledningen och ledningsgatan.

8 Nyttjanderätter

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.
- Det finns en kraftledning som går genom naturreservatet. Den tillhörande ledningsgatan är 100 meter bred. Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får enligt reservatets föreskrifter underhållas inom ramen för befintlig koncession och ledningsrätt. Omdragning samt breddning av ledningsgata och sidoområde kräver tillstånd ifrån Länsstyrelsen.

9 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och Mausjaure sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Vithattsmyrans naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

10 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

11 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utgörs av naturvårdsförvaltaren i enighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets forskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål och tillståndet för områdets livsmiljöer ska dokumenteras regelbundet. Så långt som möjligt ska fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur användas. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets naturtyper och skötselområden (bilaga 1).

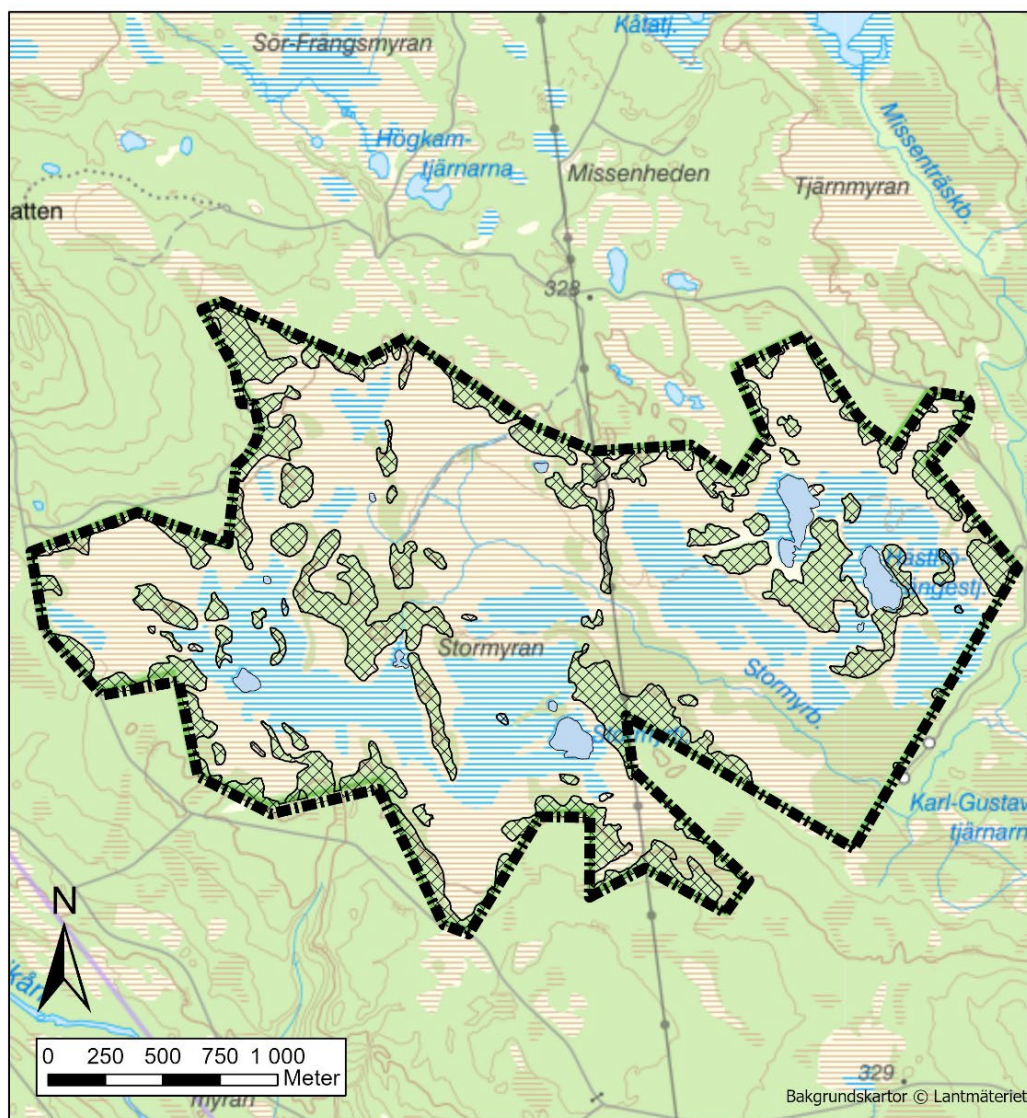
Bilagor

1. Karta över skötselområden
2. Karta över anläggningar för friluftslivet, besöksmål och informationsskyltar
3. Artlista

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Bilaga 1

Bilaga 1. Karta med skötselområden för naturreservatet Vithattsmyrarna, Skellefteå kommun. Dnr 6107-2025.

- 1. Våtmarker
- 2. Skog
- 3. Sjöar och vattendrag
- Reservatsgräns

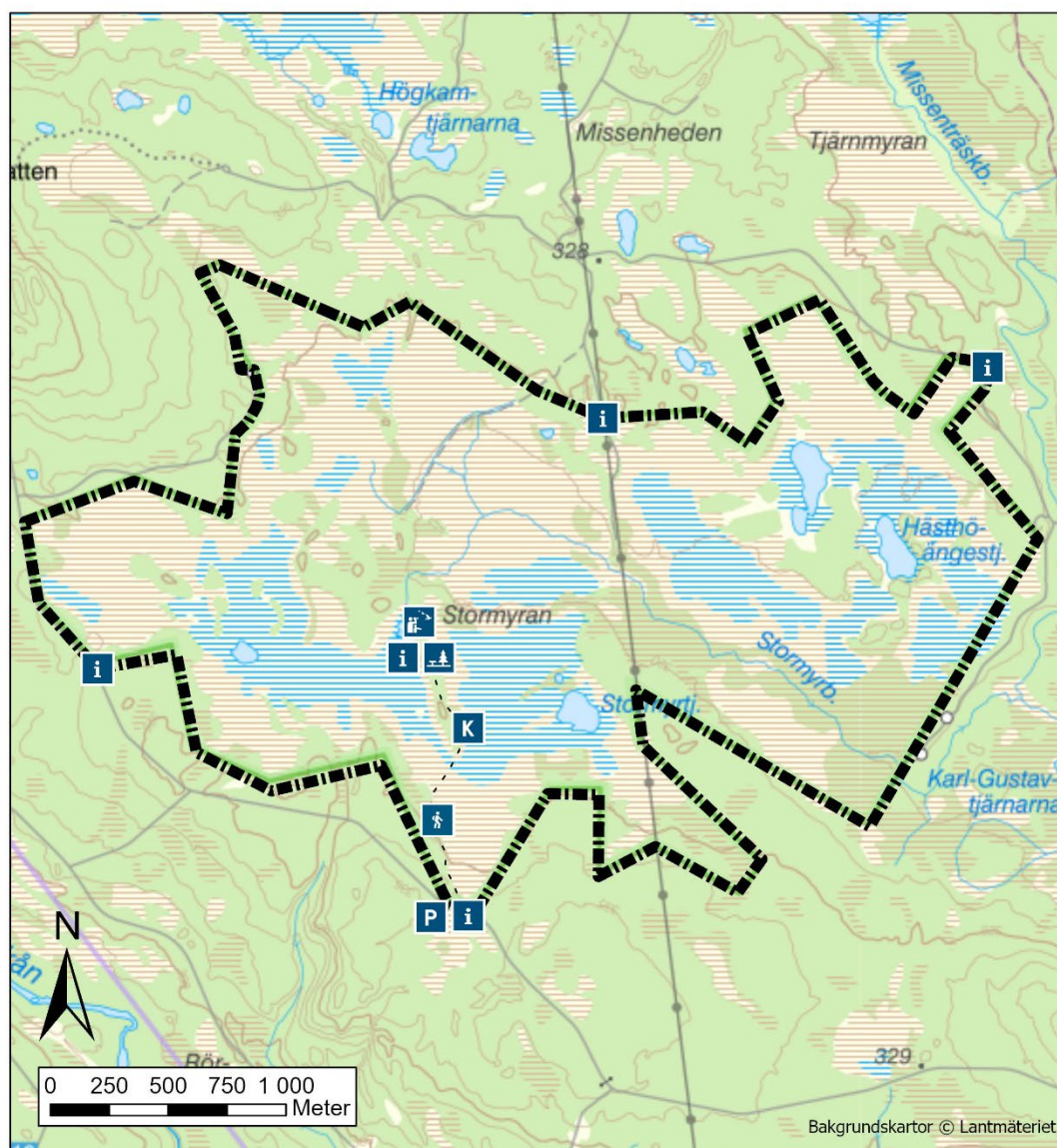
Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med skötselområden för naturreservatet Vithattsmyrarna, Skellefteå kommun.

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Bilaga 2

Bilaga 2. Karta med friluftsanordningar i Vithattsmyrarnas naturreservat, Skellefteå kommun. Dnr. 6107-2025.

Info	Spångad vandringsstig
Observationsplattform	Upprustad slåtterlada med informationsskylt
Parkering	Spångad vandringsstig
Rast-/Grillplats	Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med anordningar för friluftslivet, besöksmål och information i Vithattsmyrarnas naturreservat, Skellefteå kommun.

Artlista

Denna lista redovisar några av de arter som noterats inom naturreservatet 2025. Hotkategori presenteras enligt Sveriges rödlista 2020¹

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Alectoria sarmentosa	Garnlav	NT
Carbonicola anthracophila	Kolflarnlav	NT
Hertelidea botryosa	Vedskivlav	NT
Bryoria nadvornikiana	Violettgrå tagellav	NT

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Haploporus odoratus	Doftticka	VU
Phellinus chrysoloma	Granticka	NT
Pseudographis pinicola	Gammelgransskål	NT
Rhodofomes roseus	Rosenticka	NT
Phlebia centrifuga	Rynkskin	VU
Agricybe elatella	Sumpåkerskivling	
Trichaptu laricinum	Violmussling	NT

¹ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Datum
välj datumDiarienummer
ange diarienummer

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Saxifraga hirculus	Myrbräcka	NT

Insekter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Chrysobothris chrysostigma	Barrpraktbagge	NT

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Saxicola rubetra	Buskskvätta	NT
Anas crecca	Kricka	VU
Motacilla flava thunbergi	Nordlig gulärla	NE
Anas acuta	Stjärtand	VU
Numenius arquata	Storspov	EN
Tringa erythropus	Svartsnäppa	NT
Calidris falcinellus	Myrsnäppa	VU ²
Poecile montanus	Talltita	NT
Vanellus vanellus	Tofsvipa	VU
Emberiza rustica	Videsparv	NT

Däggdjur

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Lutra lutra	Utter	NT

² European Red List of Birds. 2021. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4

Datum
2025-12-17

Diarienummer
6107-2025

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.